

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Boekbespreking van: The Future of International Organisation

Baehr, P.R.

Citation

Baehr, P. R. (1983). Boekbespreking van: The Future of International Organisation. *Acta Politica*, 18: 1983(4), 513-515. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3452391>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3452391>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

den, zijn argumenten, slaan een bres in het courante denken over gelijkheid en derde wereld. Maar bij nader inzien blijkt de visie van Bauer te berusten op een aantal misvattingen en omissies die om een krachtig weerwoord vragen.

J. Pelle

Richard K. Ashly. **The Political Economy of War and Peace**; The Sino-Sovjet-American Triangle and the Modern Security Problematique. New York, (Nichols Publishing Company) 1980; 375 pp. incl. Appendices.

Ashly bouwt verder op de ideeën van Choucri en North's *Nations in Conflict, National Growth and International Violence* (San Francisco: 1975). De door hen ontwikkelde laterale druk-theorie is volgens de schrijver ook van toepassing op het gedrag van China, de USSR en de VS in de periode na de Tweede Wereldoorlog. Differentiële groei in technologisch, economisch en demografisch opzicht, wordt hierin gezien als de primaire oorzaak van instabiliteit binnen een net van interdependente landen.

Het boek bevat drie delen waarin achtereenvolgens behandeld worden: de gedachtengang en het algemene model, dan de empirische toetsing en tenslotte stellingen en implicaties.

Het theoretische verschil met Choucri en North is dat Ashly een historische progressie ziet in de elkaar opvolgende stadia van interdependentie: van unilateraal via bilateraal naar multilateraal. Elk stadium bezit een eigen dynamiek – ook het multilaterale stadium –, die vanzelf naar een verder stadium zou voeren. Nationale groei resulteert dan uiteindelijk in een geweldsspiraal (het latere stadium), die of zichzelf handhaaft, of die zichzelf opheft middels totale destructie.

Dit klaarblijkelijk onvermijdbare verloop schrijft Ashly toe aan 'technisch-rationeel denken'. Het betreft hier een denkwijze die interdependentie ontkent en juist uitgaat van het idee dat iedere staat autonoom is. Politici en militairen ontlenu hun legitimiteit aan de 'autonomie' van hun staat en zij veroorzaken met hun korte termijn 'problem-solving'-gedrag niets minder dan de voortzetting van de internationale onveiligheid. Zo houdt het systeem zichzelf in stand. Dit, in simpele woorden, is de essentie van de Modern Security Problematique, zoals Ashly die schetst.

Met behulp van regressievergelijkingen komt de schrijver stapsgewijs tot een algemeen model, dat inzicht verschaft in het gedrag van staten en dat in het bijzonder de gevoeligheid meet die staten voor elkaars gedrag aan de dag leggen.

Het empirische deel is evenwel niet geheel overtuigend. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken, dat de auteur in zijn interpretaties een te zware wissel trekt op zijn berekeningen. Soms vraagt hij de lezer de nodige marges van onzekerheid in acht te nemen (pag. 197), dan weer beweert hij dat de gerezen problemen zijn opgelost omdat 'appropriate statistical adjustments have been made' (pag. 157). Uit de empirische analyses volgen enige stellingen die op het oog plausibel lijken. Indien men echter het materiaal bekijkt, dan blijkt dat de stellingen soms nauwe-

lijks steunen op de resultaten van de regressievergelijkingen. Zo zegt Ashly op pagina 191 dat de drie landen gevoelig zijn voor veranderende economische verschillen. Hij suggereert dat toenemende economische verschillen tot irritatie leiden bij het relatief achterblijvende land. Uit tabel 9.1 blijkt evenwel dat de landen gezinszins uniform reageren op dergelijke verschillen in economische prestatie. Zo reageert China bij voorbeeld vrijwel niet op een groter wordend economisch verschil met de Sovjetunie. Ener zijn nog meer voorbeelden te geven van overhaaste, zelfs overtrokken conclusies, zoals stellingen A4, A7, B2, B3 en B4. Stelling B7 is te algemeen om waardevol te kunnen zijn.

De regressievergelijkingen zelf zijn ook niet boven alle twijfel verheven. Als verklarende variabele voor het aantal provocaties tussen twee landen, heeft Ashly onder andere opgenomen de mate van intersectie (contact), vermenigvuldigd met het aantal lokale oorlogen. Het lijkt me dat hier sprake is van een positieve relatie omdat een tautologisch element is ingebouwd. Provocaties worden hier verklaard met het aantal lokale oorlogen.

Dit empirische deel is overigens wel een stimulans voor hen die geïnteresseerd zijn in kwantitatieve analyses van systemen van gedragsvervlochtening. Veel aspecten komen aan de orde. In totaal 28 verklarende variabelen worden aangedragen om licht te werpen op het gedrag van de staten in de triangel. Helaas hebben de gegevens betrekking op de periode 1950-1972. Zodoende is de fenomenale groei van de wereldhandel in de jaren '70 buiten beschouwing gebleven.

In het laatste deel beklemtoont Ashly nogmaals het 'trap' karakter van de huidige situatie. We zouden er slechts aan kunnen ontsnappen, door een andere denkwijze aan te nemen, de 'rationality proper', die wél rekening houdt met wederkerige relaties en de eindige wereld. Deze 'echte rationaliteit' komt op mij nogal utopisch over. Ashly beschouwt het verder als een taak van de internationale sociaal-wetenschappelijke gemeenschap deze rationaliteit te verkondigen. Hetgeen zou inhouden, dat wetenschappers regeringen ervan moeten overtuigen, dat groei een lethale factor is. Hieruit blijkt dat de schrijver neigt tot zero-sum denken: als er één groeit, gaat dat ten koste van een ander. De auteur gaat ten onrechte geheel en al voorbij aan het fundamentele feit, dat handel en geweld alternatieven zijn bij het oplossen van problemen, die voortvloeiën uit interne economische groei. Japan en West-Duitsland hebben dat voor en na de Tweede Wereldoorlog duidelijk geïllustreerd.

Ronduit verbazingwekkend is de afwezigheid van een schets van de wereld op basis van deze 'rationality proper'. Ashly wijst slechts op Mao (pag. 267), die met de Culturele Revolutie op de goede weg was. Concrete voorbeelden als deze zijn gelukkig zeldzaam in het werk.

Soms is het moeilijk om in het systeem van vergelijkingen nog drie strategische handelende supermachten te ontwaren. De schrijver stelt veel aan de orde en soms is de lijn van het betoog slechts met moeite te volgen. Controversiële standpunten schuwt hij niet; bestaande theorieën worden scherp bekritiseerd. Maar de indruk dringt zich onontkoombaar aan de lezer op, dat Ashly zijn eigen bevindingen lichtvaardig interpreteert. Daar tegenover staat het feit dat Ashly een interessante poging onderneemt om het begrip interdependentie te operationaliseren en dat

begrip op zinvolle wijze in verband weet te brengen met het oorlogszuchtige gedrag van staten.

J. W. Klein

Rüdiger Jütte and Annemarie Grosse-Jütte (eds.), **The Future of International Organization**, London (Frances Pinter (Publishers) Ltd.), 1981, x, 228 p.

De studie van de internationale betrekkingen geeft over het algemeen weinig aanleiding tot opgewektheid; voor de bestudering van het verschijnsel internationale organisatie geldt dit nog in versterkte mate. Bij dit laatste onderwerp wordt men namelijk telkens geconfronteerd met hooggestemde verwachtingen ten aanzien van de wenselijkheid en de mogelijkheid van internationale samenwerking, vooral bij de oprichting van een nieuwe internationale organisatie. In schrille tegenstelling met deze verwachting staat dan de praktijk van alledag. Frustraties en teleurstelling zijn het gevolg, als die praktijk dan niet blijkt te voldoen aan de eerder uitgesproken verwachtingen. Een duidelijk voorbeeld hiervan wordt gevormd door de tegenwoordig veel gehoorde kritiek op het instituut van de Verenigde Naties. In de loop der jaren is wel gebleken dat het binnen de Verenigde Naties niet veel beter – maar ook niet veel slechter – toegaat dan in de wereld erbuiten. Vertegenwoordigers van nationale regeringen proberen er wat zij zien als hun nationale belangen zo goed mogelijk te bevorderen. Die belangen zijn vaak onderling tegengesteld; dat leidt tot conflicten – ook binnen internationale organisaties.

Het boek van Jütte en Grosse-Jütte bevat een verzameling van dertien studies en essays. Deze zijn voortgekomen uit een seminar over internationale organisaties en een colloquium over het beleid van niet-gebonden landen binnen internationale organisaties, die in het academisch jaar 1978-1979 in het Interuniversitaire Centrum voor Postdoctorale Studies in Dubrovnik werden gehouden. De meeste stukken gaan over de Verenigde Naties of met de VN geaffilieerde organisaties. Zij zijn over het algemeen geschreven in een geest van realistische beoordeling van de mogelijkheden van internationale organisaties, grenzend aan pessimisme. De Amerikaan Robert Gregg maakt zich tot tolk van dit pessimistisch realisme als hij over het VN-systeem schrijft:

Its institutions are in conflict; their work habits are often appalling; the quality and even the relevance of the substantive work of the international bureaucracies leaves much to be desired; the results of the negotiating process are frequently tortured texts which create the illusion of action when there is none. These are not faults which are easily corrected, but it must be recognized that they complicate the task of launching the NIEO and that they require much more serious and sustained attention from all governments, North and South than they have had heretofore. (p. 60).

De Belgische politicologe Marjo Hoefnagels vraagt zich af of inter-gouvernemen-

tele organisaties slechts instrumenten van nationale diplomatie zijn of 'meer' zijn dan de som van de lidstaten, een 'eigen' beleid voeren dat afwijkt van dat van de lidstaten. Zij komt tot de conclusie:

... that the present review has produced no signs of IGOs weakening the central position of the nation-states in the contemporary political system, despite their rapid growth in the last few decades. The results seem to support the thesis that IGOs reflect, rather than moderate, the existing power structures. Those who were, or are, optimistic about the role of IGOs as locomotives for change into a better world are likely to be disappointed. (p. 35).

In dit standpunt wordt zij bijgevalen door de Indiase hoogleraar M. S. Rajan die constateert dat de VN niet is opgezet als substituut voor het statensysteem, maar in tegendeel juist bedoeld om dienstbaar te zijn aan dat systeem.

Veel van de bijdragen in deze bundel gaan over de rol en de betekenis van de landen van de derde wereld binnen internationale organisaties. Ook op dit terrein is er sprake van veel teleurstelling en frustratie. Weliswaar beschikken de ontwikkelingslanden, bij voorbeeld in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, over een meerderheid van stemmen en kunnen zij de formele besluitvorming naar hun hand zetten, maar zij missen de politieke macht en de financiële middelen om hun belangen ook werkelijk de doorslag te doen geven. Ook de VN zijn er niet in geslaagd de kloof tussen rijke en arme landen effectief te verkleinen. In nogal wat stukken wordt in dit verband aandacht besteed aan de Nieuwe Internationale Economische Orde, waaraan ook door de rijke landen lippendienst wordt bewezen. Zij blijken echter – enkele uitzonderingen (Nederland, Zweden) daargelaten – nauwelijks bereid daarvoor de noodzakelijke offers te brengen. Terecht waarschuwt Rajendra Chandisingh ervoor alle ontwikkelingslanden over één kam te scheren. Hij maakt een onderscheid tussen de kapitalistische (de meeste ontwikkelingslanden), de niet-kapitalistische (Guinee, Tanzania, Somalië, misschien Algerije en Jamaica) en socialistische (China, Cuba, Noord-Korea en misschien Mozambique) ontwikkelingslanden en constateert terecht dat deze uiteenlopende belangen hebben in een eventuele NIEO. Het is jammer dat Annemarie Grosse-Jütte in een volgende bijdrage ('From Hierarchical to Egalitarian International Decision Structures: Non-aligned Policies in the United Nations System') het begrip 'niet-gebonden' zo ongenueanceerd hanteert; ook binnen de 'niet-gebondenheid' zijn er immers veel gradaties mogelijk. De Pool Jan Bielawski ('The Socialist Countries and the New International Economic Order') beperkt zich tot het weergeven van de officiële standpunten van de 'socialistische' wereld; dat maakt zijn bijdrage weinig interessant.

De Duitser Franz Ansprenger komt in zijn bijdrage over Namibië en de Apartheidspolitiek tot de verrassende these dat de Verenigde Naties het als hun doel zouden zien niet alleen de vrede te bewaren, maar ook verandering te brengen in de internationale orde (p. 197). Voorzover dat al waar is, geldt dat toch slechts voor sommige leden van de VN. De opzet van de VN maakt deze internationale organisatie in wezen status quo bevestigend. Wellicht is dat een van de redenen